

ÇOBANDAN MEKTUPLAR

(Sohbet- Mektup-Röportaj)

Abdurrahim Karakoç

TEMA YAYINLARI ANKARA – 1996

PEŞİN CEVAPLAR (İlk Söz)

Okuyucularımın aklına gelecek soruları tahmin edebiliyorum:

Neden bir başkası değil de çoban?

Çobanın ismi nedir?

Nerede bulunuyor şimdi?

Çoban gerçek mi, hayal mi?

Hepsi değil, amma bazı şeyler tesadüfle vücut bulurlar. Hakiki dostlukların hayırlı tesadüflerle başladığına inanıyorum. Şair olmam ve tanınmam dolayısı ile çok insandan mektuplar alırım. Politikacısı, edebiyatçısı; diğer meslekten çokları bana mektup yazdılar. O mektupları ne ben kitap haline getirmeye ve okuyucuya sunmaya cesaret ederim, ne de sizler isteyerek okursunuz. Çünkü hepsi de bomboştular. Yani, hep tortu sözlerdi söylenenler. Fakat Çoban insanı söz ile doyurmasını biliyordu. İşte onun içindir ki, başkası değil, Çoban...

Çoban isim değildir. Bu bir mesleki sıfat. İsmi söylesem ne değişir, söylemesem ne eksilir? Sayın ki, Zeynel, Muharrem, Eşref, Ali... Bildiğiniz isimlerden birisiyle olmasa bile, gördüğünüz çobanlardan birisine benzetiniz bizim Çoban'ı.

Mektupları sırasıyla okuduğumuz zaman nerelerden nerelere gittiğini göreceksiniz. Şimdiyse Toroslar'da yine çobanlığa devam etmektedir. Adres olarak bir başkasına vermem mümkün değildir, zira müsade yok.

Gerçekle süslenmiş hayaller, hayalle süslenmiş gerçekler çoktur. Çoban fani bir gerçek-

tir. Eğer gerçekte yüzyüze gelmemiş olsaydım ve hayali bir çoban tipi şekillendirseydim, bu kitaptaki mektuplar, değil sizleri, beni de rahatsız ederdi.

Şimdilik bu kadar peşin cevap kâfi zannederim.

Selam ve muhabbetlerimle.

Abdurrahim KARAKOÇ

4 Kasım 1995

Sincan/Ankara

YÜKSEKLERDEN ALÇAKLARI DÜŞÜNMEK

Şehrin sıkıcı havasından, insan kalabalıklarından rahatsız olduğum zamanlarda varsa dağlara, yoksa dağ yavrusu tepelere çıkarım. Ayaklarım yorulsa da, bedenim rahatsız olsa da ruhen dinlenirim. Yücelere çıkıp alçakları düşünmek küçüklükten beri alışkanlığımdır...

Dün yine kendimi tepelere vurdum. Tepelerin zirvesinden baktıkça dört tarafta şehirler, kasabalar, asfalt yollar görünüyordu. Yalnızlığın doldurduğu bir duyguyla yönümü taşlara, otlara ve boşluğa çevirdim. Çok mu, az mı bir zaman geçti bilmiyorum; çan sesi ve koyun melemesiyle kendime geldim. Önce koyunlar, kuzular sardı çevremi... Arkasından köpeğiyle birlikte çoban çıkageldi. Selam verip, aldıktan sonra çoban yanibaşımıdaki taşın üzerine oturdu ve ilk soruyu o sordu:

- **Tek başınıza burada ne oturuyorsunuz?**

- Hiç... şehrin gürültüsünden bunaldım, başımı dinlendirmek için buralara çıktım.

- **Allah Allah!... Hiç şehir adamı dinlenmek için kel tepelere çıkar da oturur mu?**

Kahveler, parklar dururken böyle yerlere gelmek pek akıl kârı değil de, hani...

- Belki de alışkanlıktan olacak. Benim çocukluğum dağlarda, bayırlarda geçti. Sarp kayaları, köpüklü suları, ormanları, kuşları, kevenleri, kekikleri, kınalı keklikleri özlediğimden olacak, bu tepelere gelmem.

Çoban tepeden tırnağa beni süzdükten sonra eliyle aşağıdaki çeşmeyi göstererek **“Buralarda su bulmak zor. Ben abdest alıp namazımı eda edene kadar beklersen, gelir seninle sohbet ederiz”** diyerek, çeşmeye doğru yürüdü. Abdestini aldı, otların üzerinde namazını kıldı ve tekrar yanıma geldiğinde; **“İyi ki bekledin. Gitseydin gücenirdim”** dedi.

Niçin güceneceğini pek anlamadan, memleketini, yaşını, çoluk-çocuğunu sormak istedim.

“Tevellüt 1926” dedi. Sivas’ın Gürün ilçesine bağlı bir köydenmiş, 5 çocuğu varmış, 4 tanesini baş-göz edip ayırmış ve **“Tekne kazıntısı en küçük oğlanla küldöken (karısı) memlekette”** kalıyorlarmış.

ÇOBAN KONUŞTU BEN DİNLEDİM

- “Seni gözüm tuttu efendi. Eğer /akıllılardan/ olsaydın, selam bile vermezdim. Böyle konuştuğum için kırılma bana. Memleket ne çektiyse hep /akıllılardan/ çekti bugüne kadar. Partileri onlar kurarlar. Kanunları onlar yaparlar. İç siyaseti, dış siyaseti onlar belirler. Vergiyi onlar alırlar, parayı onlar basarlar ve dilediklerine diledikleri kadar dağıtırlar. Yani, aklım yetti yeteli bizi hep /akıllılar/ idare ederler. Akıllı dediklerinin hiç birisi diğerini beğenmez. Kendileri yapar, kendileri bozarlar. Biz ise, aha şu benim güttüğüm sürü gibi çevirdikleri yöne gideriz. O akıllı dediklerimden üç-beş tane bana yardımcı verseler, vallahi bu koyunlar 2 aya varmaz tamamen ölürler. Çünkü onlar koyunları da oyuna getirirler. Hiç birisi /güttüğünden mesul olma/ diye bir sorumluluk taşımıyor. Hepsisi kısır koyundan, hasta koyundan kendi ağırlıkları kadar süt sağıp eşe ve dosta ikram etme hastasıdır. Koyunu ot derdi değil zirveyi süt derdi almış yürümüştü. “**Akıllıyım**” diyen başımıza geçip bizi idare ediyor. Olmadı mı? Öbür akıllılar geliyor bu sefer. Zam, zulüm, yoksulluk, işsizlik kartal gibi tepemizde dönüp duruyor. Akıllılarımızın bir elleri yağda, bir elleri balda...

Efendi, efendi... senin anlayacağın çiftçiyi, çobanı, ameleiy idareci olarak seçsek, vallahi bunlardan daha iyi, daha adil iş görürlerdi. Gariplerin Allah korkusu, kuldan utanması bir yana, dalevereyi, düzeni de bilmediklerini hesaba katarsak sözümün doğruluğu anlaşılır.

50 sene mi, 60 sene mi oldu bizi hep akıllılar idare etti ve çamurdan çıkamadık. Elli-yüz sene daha devam etse yüzümüzü güldürmezler. Bu gidişle de cehennem azabını dünyada çekeriz. Benim diyeceklerim bunlar. İşte koyunlar da uzaklaştı, gidip çevireyim. Arada bir bu tepelere gelersen daha çok muhabbet ederiz” dedi ve yürüdü gitti...

O GİTTİ, BEN GİTTİM

Alıverdi beni bir dalgınlık. Çingirak seslerinin uzaklaştığını, sürünün gözden kaybolup gittiğini hatırlamıyorum. Güneş karşı dağların ardından kaybolduğunda ben hala taşın üzerinde otuyordum.

Akşam karanlığı ile beraber şehre doğru inmeye başladım. Işık denizinde yüzen şehre ürpererek baktım. Şehvetin, rüşvetin, üçkağıtçılığın, zulüm ve namussuzlukların dans ettiklerini görür gibiydim. Öte tarafta fukaralar, mağdurlar, hastalar ve bigünah mahkumlar... Bunlar benim düşünce ekranımdakiler. Ya TV ekranındakiler?

TV ekranında kim bilir hangi reklamda hangi kadının eti sergileniyor, hangi filmde hangi fahişelik/sanat/ kürkü giyiyordu? Gürün’lü çobanın /akıllıları/ bizleri kurtarma babında nasıl rol kesiyorlardı?

Ayağım bir taşa dolaşınca ellerimi yere attım. Kuru bir kevenin dikenlerden yüzlerce etime saplandı. Teker teker çıkarmak imkânsız olduğu için bir elimle diğerindeki dikenleri sıyrarak sözde temizlenmiş oldum.

Şehrin kenar semtlerine yaklaşırken kulağıma milyonlarca sesin aktığı hissine kapıldım
Seslerden bazıları şöyleydi:

“Kurtar bizi baba!”

“Özal’ı sevmeyen ölsün”

“Paşanın oğlu sen kurtar bizi”

“En büyük cim bom, başka büyük yok”

“En büyük sarı kanarya”

“Kadınlara eşitlik, cinsel özgürlük”

“Türk, övün, çalış, güven”

Şehre girince hayal meyal **“Köylü milletin efendisi”** ve **“Adalet mülkün temelidir”**
yazılarını gördüm. Çobanı çağırırsam da bu yazıları okusa diye düşündüm; amma çobanı tekrar
gördüğümde anlatırım.

- Bir yıl içinde size göre neler değişti?

- Ben tesbihten kopmuş bir tesbih tanesiyim. İnsanlık teşbihinin imamesi ve bensiz tane-
leri eğer ilahi zikrin sarhoşluğundan uzaksalar, ha 33 yerine 32, ha da 99 yerine 98 olmuş ne
farkeder?...

Bana soracaksan dağları sor, koyunları ve kuzulan sor. Otları, çiçekleri, akar suları,
üveyikleri, ta uzaklardaki yıldızları sor, anlatabilirim. Amma insanları anlatmaya gücüm yet-
mez. Dağlarda yağmurun, rüzgârın, taşın, toprağın darbesiyle ezilen, şeklini kaybeden teşbih
tanesi, süslü mekanlardaki süslü ve cilalı teşbihleri nasıl anlatsın?

**- Peki benim geldiğimde elinizde bulunan ve katlayıp koynunuza soktuğunuz kitap
hangi kitaptı?**

Ha... O kitap Veysel Karani Hazretlerinin hayatını anlatan eski bir kitap. O mübarek de
benim gibi garip bir çobanmış. Veysel Karani develerle konuşur, beraberce yaradanı zikreder-
lermiş. Ben ise 20 yıllık çobanım, hala tek koyunla konuşamıyorum. Aha şu gördüğün giden
sene doğan kuzularla konuşabildiğim gün gel, insanları da anlatabilirim. Şimdilik soru sorma.

**- Memlekete gidip, gelmişsin. Nasıl, sizin oralarda hala kuşlar kanatlı mı, bal,
pekmez, üzüm, dut acı mı, tatlı mı, Mesut’lar sahiden mesut mu, Murat’lar muratlı mı,
Ali’ler yüce gönüllü, Veli’ler taatlı mı?**

- **“Tövbe tövbe...”** dedikten sonra dikkatle yüzüme bakmaya başladı; sonunda, vanası
açılmış tazyikli su misali akmaya başladı:

- “Mümkünü yok bu soruları benimle eğlenmek için sormuyorsun. Senin maksadın beni çözmektir. Yaşadığım zaman ve bulunduğum mekanlar beni öyle bir kördüğüm eyledi ki kendi kendimi bile çözemiyorum. Vatanın çok yerlerini dolaştım, dolaştıkça ucu, başı birbirine dolaşan ip oldum.

Eskiden şen-şakrak sesleriyle dereleri, ormanları, bahçeleri dolduran kuşlarda ses-seda yok. Çoğu gitmiş, azı kalmış, kalanlarda da tıpkı benim gibi bir gariplik var. Kimin için öteceğiz, ötecek, şakiyacak ne kaldı, der gibi bir hallerini gördüm. Kanatları belki vardı, belki yoktu. Balın, pekmezin, üzümün tadını soruyorsun. Ağız tadı ile yaşamayanların tatlıyı, acıyı ayırt edebilmesi ne mümkün? **Kendi kalleşliğimizi arıya bile öğretmişiz. İçiyor şerbeti, dolduruyor peteği. Çiçekler üzgün ve dutlar da öyle. Cümlemize suni gübre yediriyor bitkilerimiz.** Ağaçların ve asmaların suçu var demiyorum, amma bir suçlunun emrindeler. O suçlu ise sen, ben ve bütün insanlar. İşte onun içindir ki kederli Mesut’lar, zelil ve perişan Murat’lar, küçücük Ali’ler, elini-yüzünü yıkamaya üşenen Veli’lerden geçilmiyor.

Dahası var efendi, dahası...

O da şu: **Aynı apartmanda yaşayan insanlar aynı mezarlıkta yatanlardan birbirine daha uzaktalar. Baba ile evlat, karı ile koca, ayrıca iki arkadaş arasındaki tek bağ, para ve menfaat. Servet ve makam için bir yarış başlatılmış, geride kalan tefe konuyor. Bu yarış mezara kadar devam edeceğe benziyor.**

Ya ondan sonrası?

Ondan sonrası pek kimseyi alakadar etmiyor.”

Biraz sonra yukarılarda koyun sürüsü gözüktü. Çoban başını kaldırdı ve bir ıslık çaldı. ıslık çalmasıyla birlikte koyunların yanındaki köpek yıldırım hızıyla koşup geldi ve çobanın önüne yattı. Çoban tekrar konuştu:

“Ben bu köpeğe yavan ekmek, ayran, un bulamacı yediriyorum. Bir ıslığımla gelip bana minnet duygularını ifadeye çalışıyor. Allah (C.C.) cümlemizi yoktan var eylemiş, el, ayak, göz, kulak, kalp, beyin ve hepsinden üstünü de akıl vermiş; dünyayı bize bağışlayan, dünya nimetlerini envai çeşit bizim istifademize sunmuş, güneşi, gölgeyi ihsan eylemiş, fakat şu köpek kadar bile idrak sahibi değiliz. Koyun doğurduğu gün süte geliyor.

Niçin?

Doğan yavrusunu besleyecek başka bir gıda yoktur yeryüzünde. Yaratan yeni doğan canlıya nimetlerin en faydalısını tahsis eylemiş. Amma o büyüdüğü zaman ya inkârcı oluyor, ya da sebebini araştırıp, inancını kavileştirmiyor. İşte insan budur. Ben Allah’ın varlığına ve birliğine çiçekte, çekirgede, solucanda şahit oldum.”

Dün yine çobanı bulmak için tepelere çıktım. Görünürlerde koyun sürüsü yoktu. Gelmişken bir de ağıla uğrayayım dedim ve ağılın yakınındaki söğüt ağacının altında çobanın oğlunu gördüm. Ben daha **“Babanız nerede?”** diye sormaya kalkmadan çocuk; **“Bekle amca bir emanetiniz var vereyim”** diyerek ağıla gitti ve elinde tükenmez kalemle yazılmış bir kâğıtla döndü. Kâğıtta neler yazıldığını beraberce okuyalım:

- “Efendi gardaşım

Bir gün gelip beni arayacağınızı tahmin eylemiştim. Sen bu mektubumu okuduğun zaman ben uzaklarda olacağım için hem merakınızı zail eylememek, hem de içimden geçenleri yağmurun toprağa döküldüğü misali dökmek istedim.

Ha şu benim 60 küsur senelik ömrüm içinde göttüğüm koyunlar hariç tek anlayanı çıkmadı. Estağfurullah size koyun demiyorum, siz beni insanca anlayan biricik dost oldunuz. Toprak olmasa yağmur neye yağar, yağsa da neye yarar?

Esas demek istediklerime geldim gardaş.

Ben önce sılamı bölmüş, yarısını gurbet yapmışım. Şimdiyse gurbeti ikiye böldüm. Bir yarısında ben, diğer yarısında size mektubu veren oğlum var. Yaratan’ın verdiği ömrü yine O’nun layık gördüğü nimetlerle uzatmak için GURBET dedikleri ateşi de beraberinde yiyip içmek belki zor; amma kısmet ve tecelli inancı içimi ferahlatıyor.

Umut biz doğmadan önce anamızda, babamızda, yakınlarımızda var olan bir duyguydu. Büyüdük, biz de umut ve hayaller içinde yaşadık. Hasıl olan umutlara sevindik, hasıl olmayanlara üzüldük. Sakın olaki bende umduğunu bulamayanların isyanı var zannetmiyesiniz. Öyle olsaydı çoban olacağıma politikacı olur insanları güderdim. İnsanları sağması da kolay, döğmesi de. Sağ, döğ, söğ ve dağlar ardında küçük bir menfaat umudu göster, alkış alırsın zamanenin akıllılarından. Amma, Allah’a şükür ben koyunu bile sağarken incitmekten korktum. Dilerim sen de korkarsın. Korku, kendini bilenlerin hayatı boyunca taşıyacağı en kıymetli silahtır. Allah korkusuyla silahlanmayan adama, adam gözüyle bakmak gönül gözü kör olanlara mahsustur.

Koyunun hayını olmaz. Koyunun başka bir koyunu sağanı bulunmaz. Koyun it doğurmaz, koyun nerde bulunursa bulunsun insanı ısırmaz.

Ya insanlar, benim gardaşım, ya insanlar?

Ankara’nın insanları ile Torul’un, Halfeti’nin, Akseki’nin, Devrek’in insanlarını aynı terazide tartarsanız insafsızlık edersiniz. Şehirler büyüdükçe insanları da büyüyorlar. Öyle büyüyorlar ki, insana insan gözü ile değil leblebi gözüyle bakıyorlar. Kimin leblebisi çoksa dünyalar onun. İsteddiği kadarını yer, istediği kadarını da kendinden büyüğüne ikram eder. Yağın dağlardan, sarp kayalardan, dik uçurumlardan, karanlık gecelerden, sık ormanlardan, sellerden, kasırgalardan korkmadım; amma, büyük şehirlerin büyük adamlarından korktum ben.

Kim ki, korkmazsa ondan da korkarım.

Eh... sözün sonuna geldim amma, seni de bir hayli yordum. Bilir misin bir kişi tarafından dahi olsa anlaşılma ne güzeldir? Dostluğumuz son menzile kadar devam eylesin.

Âlemlerin Rabb'inin selam ve rahmeti O'na inanların üzerine olsun.

Çoban Gardaşınız

Geçen hafta memlekette bulunan benden 3 yaş küçük biraderim hastalanmış. **“Ölümlü-kalımlı dünya”** diyerek, beni görmek istemiş. Uzun bir zamandır gitmem kısmet olmamıştı, bu gidişte çok şeyin değiştiğini gördüm. Eski hasta ziyaretleri kalmamış, **“Hoşgeldin”** 1er dil ucuyla söyleniyor. Köyde bile herkes birbirine yabancı gibi. Dedi-kodu ta oralara kadar yayılmış. **Bizler sevginin anahtarını nerede kaybettik? Nefretin kılıncını belimize kim bağladı?** Bunları öğrenmemiz lazım.

Cuma günüydü, camiye gittim, tıklım tıklım dolu. Gençleri tanımasam da yaşlıların çoğunu tanıyorum. Namaz bitiminde cemaat dağılmadan yüksek sesle; **“Ben burada doğdum, büyüdüm. Bir çoğunuz tanırsınız. Üzerinizde bildiğim bilmediğim ne hakkım varsa hepimize helal ediyom. Bende bir hakkı olan varsa hatırlatsın ödemeye çalışayım, yahut da helal eylesin.”** dedim. Hiç kimse ağzını açıp tek kelime söylemedi ve alel acele camiden çıkıp dağıldılar.

Fikrin çilesine talip olanlar, fikirsizlerin sillesine maruz kalırlar. O silleler gaffilleri gaffletten uyandırmazsa da kendi hallerindeki arifleri birliğe sevkeder. Bilerek, anlayarak maddeden kaçış manaya ilticadır. Nerede, kime yakın olduğumuzu ancak ve ancak âlemlerin Rabbi bilir. Yatsı namazından sonra camiye yakın bir çay ocağına gittim. Grup grup camiden çıkanlar gelip çay içerek sohbete başladılar. Derken iş siyasete döküldü ve az önce aynı kıbleye secde edenler **“senin partin kötü, benim partim iyi. Senin lider şöyle, benimki böyle”** mealinde tartışmaya başladılar. Tartışmalar kızıştıkça hakaretler, kâfir saymalar birbirini takip eyledi. Şahit olduğum manzara tüylerimi diken diken eyledi ve Âlemlere Rahmet olarak gönderilen Hazreti Resulullah'ın (ölülere, dirilere vedâ eder gibi irâd buyurdıkları hutbede) ümmeti için korktuğu alametleri hatırladım: **“Vallahi ben, vefatımdan sonra sizin hâl-i şirke döneceğinizi umarak, hiç endişe etmem. Yalnız sizin (ihtiras ile) nefsâniyet güdüp düşmanınızdan korkarım”** (Sahihi Buhari 661).

Başka kardeşlerini Allah (C.C.)'in rahmetine ortak etmemek hakiki Müslüman yakışmaz. Amma nedense yapılıyor bu hatalar. Tabii yapılanlar siyaset dediğimiz, taraf tutmadan ileri geliyor. Hele de namazdan çıktığı halde, **“Müslüman çağdaş olmalı. İslamiyet çağa göre yeniden yorumlanmak, yeni bir düzene sokulmalı. 1400 yıl önceki hükümleri bu-**

gün olduğu gibi uygulamak mümkün değildir” mealinde ifade beyan eden Müslümancı dinleyince orada fazla duramadım. İkinci bir ihtilafa ve bölünmeye sebep olmamak için duyduklarımı sineye çektim: **“Eh... garibin sinesi dert ambarıdır, yağ yığabildiğin kadar, yük- le yükleye bildiğin kadar...”**

Garip ve sadık dostum Çoban’dan gelen son mektubun baş tarafındaki dua faslını yazmak istedim. Söz konusu duadaki hikmetleri, ibretleri ve kapalı bir şekilde işaret ettiği gerçekleri sizlerin de benim kadar beğeneceğini umuyorum. O duanın içinde hepiniz varsınız. Mektup şöyle başlıyor:

- Aziz gardaşım benim...

Allah (C.C.)’m selamı, rahmeti, berekâtı ona inanan müslümanlann üzerine olsun. İnşallah sizin de üzerinize olur.

Allah (C.C.) sizi ve bilimüm Muhammet (S.AV.) ümmetini birisi mü’min, öbürü münafık veya kâfir iki DOST tutmaktan muhafaza eylesin.

Birbirine zıt, inancı ayrı, fikri ayrı, cinsi ayrı olan iki ağaya uşaklıktan, iki sürüye çobanlıktan, iki davaya avukatlıktan, iki dine ümmeti ikten ve iki dünyaya uzak kal- maktan korusun.

Ve yine, aynı anda iki atın sırtına binmeyi maharet, iki kat elbiseyi üst üste giyme- yi feraset, iki karpuzu bir koltukta taşımayı ticaret ve nefsiniz ile aklınız arasındaki köprüdeki oynadığınız oyunu ibadet sanmak gafletine düşürmesin.

Allah (C.C.) birdir, birliği sever. İnsanlar tek tek yağmur damlalarına benzerler ve suların denizde birleştiği gibi insanların da bir yeri vardır. O yer mezar değil, sağlığı- mızda "Tevhit Sancağı"nın gölgesidir. O mübarek yere atı, arabası, uçağı olanlar de- ğil, iman ve ameli olanlar giderler.

Allah (C.C.) hükümlerimizde yanılmınsın, iki türlü hüküm vermekten cümlemizi esirgesin. Bir gün hayr, bir gün şer çeşmesinden su içmekten; bir gün iman, bir gün kü- für tarlasından mahsul dermekten; bir gün doğruyu, bir gün eğriyi müdafaa etmekten ve daha nicelerinden muhafaza buyursun inşallah.

-Can gardaşım, vefalı dostum, dert ortağım...

Çocuklukta, gençlikte başlayan dostlukların yaşlılığın kemal çağında artıp eksilmemesi ne tatlı bir ahit, ne güzel bir vefadır ha? Benim koyunlar baharın taze otuna da, kışın bayat otuna da itiraz etmezler. Ben de dağların ibret verici hür havasından engindeki dört duvarla çevrili ağla indiğimde gam yememişimdir. Çok şükür dağda da hürüm, ağılda da hür olacağım.

Merak ettiğim senin gibiler...

Otobüse binerken sıraya geçme ve bekleme sıkıntısı, otobüste oturacak bulamama veya bulunca bir başkasına yerinizi verip vermeme tereddütleri, çalıştığınız yerlere saatle gidip gelmeler, karşıdan karşıya geçerken kazık misali durmalar, kırmızı ışık, sarı ışık, yeşil ışık... Sizin işleriniz karma karışık. Dost bildikleriniz dahi kendisi gibi düşünmediğiniz zamanlarda dostluk bağını çözerler. Haklı olmanız kâfi değil, dost bildiklerinizin haksızlığına ortak olmamanız elzem olan. Allah (C.C.) yardımcınız ola.

Tehlikeli yolun yolcuları çevresindeki kalabalığın çokluğundan övünüp seviniyorlar. Çok olmaları Yaratan'ın hesabından ve cezasından kurtulmalarına yeter mi ki?

Sana bu mektubu bir taş üzerine oturmuş yazıyorum. Bilirsin burada nereye oturacağın, nereye yatacağın, nasıl düşüneceğin, kimi seveceğin emre tabi değil. İşte ben o sebepten daha şanslıyım. Gücümün yettiğince ibadet etsem, gücümün yettiğince bağırısam, canımın istediğinde kaval çalsam karışanım, edenim olmaz. Övünmek için söylemiyorum, öyle bildiğim için anlatmak istedim.

Allah (C.C.) kendi yolunda olanları muhafaza eylesin. O'nun selamı yine O'na tabi olanların üzerine olsun.

Çoban Gardeşiniz

12.11.1990

Bir avuç toprak alarak konuştum, konuştum, konuştum... Toprak bana hiç cevap vermedi. Hangi gün olur bilmem, toprak da benim cansız cesedimle konuşacak ve ben hiç cevap veremeyeceğim. Her şeye rağmen anlaşacağımız maddi varlık topraktır.

Fani bir dünyada yaşayan biz fanilerin fani olanları konuşması ve fanileri haşa ilahlaştırması en çok korktuğum meseledir. Bunun sonu nereye varacak belli değil. **Müşriklik döneminde putlara tapanlarla, medeniyet döneminde (!) insanlara tapınanların arasında bir fark var mı?** Hayır, ikisi de putçu, ikisi de batıl ve ahmakça. Yapma putlara tapanlar nasıl ki, kendi putlarının kudretinin sonsuz olduğuna inanıyorlarsa; insana tapanlar da, taptıklarının kudretine öyle inanıyorlar. **Yapma putun faydası olmadığı gibi, fiili bir zararı da olmazdı. Ya canlı putlar?** Hem faydasız hem de zararlı. Yine de herkes kendi putunun kudretinden, meziyetinden söz ediyor. Ne iğrenç bir medeniyet bu?

Zorlu bir imtihandan geçiyoruz. Dar ve manen çok uzun bir köprüde yürüyoruz. Doğru gitmeyenlerin vay hallerine.

Geçen hafta varlıktan yokluğa düşmüş bir kişiyle karşılaştım. Hani, “of çektikçe du-

manı burnundan çıkıyor” derler ya; işte öyle kişi. Eskiden konağı, malı-mülkü, cins cins atları, hizmetçileri varmış. Canı istediği gün kafa dengi arkadaşlarını alır şehirlere gider eğlenir, su gibi para harcarmış. Yaşı 55 imiş ve söz arasında **“bir şişe rakı parası”** bulamadığına hayıflandı, sonra da **“fukaralıktan utanıyorum”** ifadesini kullandı.

Adamcağızın amel fukaralığından, ahlak fukaralığından hicap duyduğu yok; amma maddi fukaralıktan utanıyor. Bir yandan üzuldüm, bir yandan da derin derin düşündüm. Tas dolusu ayranla, yarım sıcak ekmeği bulunca şükreden insanların torunları nasıl düştü bu hallerde? Yemen çöllerinde gön çarıklarını ıslatıp çiğniyerek gıda alan ceddimizin tahammülü ve bu günkü kardeşlerimizin -dilimden kaçtı, gardaşlarımızın- arasındaki farkı, hangi ölçüye vursam nafile. Bana göre ölçüler değişti, kafalar ve gönüller değişti. Kim değiştirdi demiyelim, hepimizin payı var.

Biliyorum **“Veren el, alan elden hayırlıdır.”** Keşke helalinden herkesin fukaralara verecek bir şeyleri olsa da verebilseler. Yazık ki olduğu zaman sefahatta harcıyorlar, olmayınca da feryadü figan ediyorlar. **“Utanıyorum”** demenin, içindeki utanmazlıklardan biraz olsun kurtulabilseler ne güzel olurdu.

Bu hallere gelmemize sebep olan ölümler kimden nasıl utanıyorlar, merak ediyorum. Dirilerin de aynı duruma düşmemeleri için Rahman ve Rahim olan Allah’a yalvarıyorum: **“Cümlemize; iyilerimize ve kötülerimize sana yakın olmayı nasip eyle.”**

Benim kadim dostlarım rüzgar, bulutlar, yıldızlar, ay ve güneştir. Tabii koyunlarım, ağaçlar, pınarlar, taşlar daha yakın dostlarım.

Diyeceğim o ki, mektubunuzu aldım ve dağdaki ağıla gelince açtım, okudum. En çok neye takıldım biliyor musunuz?

Haşa, Türkiye’nin 30 büyük vilayetinde 30 tane sapık çıksa da her birisi **“ben peygamberim”** dese, kendilerine yeteri kadar ümmet bulurlar.

Doğru dersiniz, bulabilirler. Birisi namazı kaldıracağını vadeder, birisi senede yarım gün oruç vadeder, birisi kibleyi dörde çıkartır, birisi Hac’cı meyhanede yapacaksınız der, birisi zekatı fakirlerin zenginlere vermesini ileri sürer, birisi İslâm’ın haram kıldıklarım helal kılacağını söyler ve bu türlü vaadler kabul görür. Senelerden beri müslümanları müslümanlara boğazlatan kafirlere bile inananlar bir hayli fazla. Afganistan meselesi bitmeden İran-Irak meselesi başlar, o bitmeden Irak-Kuveyt meselesi başlar, Filistin meselesi, Filipinler meselesi, Habeşistan meselesi, Keşmir meselesi ve kendi içimizdeki meseleler şimdilik hayra alamet değil. Eğer Hıristiyan keferesi **“ülkenize yağın karları beyaz kireçle badana yaparsanız kalkınırsınız”** demiş olsa kovayı, kireci, fırçayı kapatan kar badanalamaya koşar... **“Kalkınmakla, kar boyamanın ne alakası var?”** diyen az çıkar. Çıkan olursa hainlikle suçlanması da mümkünattandır. İlim, irfan isteyen meseleleri bırakalım, birin **“bir”**liğinde, sekizin **“se-**

kiz”liğinde bile ittifak eden yoktur. İnat olsun diye Ahmet’in “taş” dediği kayaya, Mahmut yoğurt da diyebiliyor, katran da. Hangisinin dediğine inanmassanız o size düşman oluyor.

Yeryüzüne yağın bunca belaların esbabı ne ola ki? Resulü Ekrem (S.A.S) efendimiz buyuruyor: “**Bela ağızdan çıkan söze bağlıdır.**”

Ayakların baş olma sevdasına düştüğü şu ahir zamanda, “**baş geçmiş ayak figürlerinden**” Rabbimize sığınırız. Hani bir söz vardır: “**Muhterisin mevkii yükseldikçe ruhu alçalır**” derler. Sonsuz ihtirasların uğruna nice ahlaksızlıkların yapıldığı şu günümüzde Allah cümlemizi ikbal hırsına kapılanların hırsından ve hışmından emin eylesin. Zira “**Hırs insanın gözünü kör eder**” denilmiştir.

“Pragmatist- Makyavelist” zihniyetlerin hep ön planda tutularak menfaat için dost olmanın Allah için dost olmaya tercih edildiği zamanımızda yalnızca Allah için dost olanlara elfe elfe selam olsun.

TARAF OLMA HASTALIĞI

Allah (C.C.) yanlış yoldakileri ıslah, kendi yolunda olanları da kötülüklerden halas eylesin.

İnsanoğlunun iki tarafı var: **Hak ve batıl**

Bugünün insanı ne hakkı tanıyor, ne de batılı. Ama taraf tutmayı bir ilahi vazife sayarcasına mutlaka bir tarafta bulunuyor.

Farzımuhal, bir yerde iki köpek boğuşmaya başlasa, oradaki insanların bir kısmı bir köpeğin, diğer kısmı başka bir köpeğin tarafını tutuyor. Köpeğe taraf olmak ve ille de onun kazanmasını istemek; hatta heyecanlanmak, lüzumsuz teşvikte bulunmak (sanki köpek anlıyor-muş gibi) akıl sahibi hiç bir insana yakışmaz. Fakat kelli-felli, herkese akıl dağıtan insanlar işin ucunda olunca beni sıkıntı basar, uzun uzun düşünürüm.

İki boğanın vuruşmasında, iki horozun dövüşmesinde o çevrede bulunan insanlar yine iki taraf oluyorlar. Boğaların tarafgirleri, horozların tarafgirleri karşı taraftakilere hasımlığa kadar götürüyorlar meseleyi. Hayvanların tarafını tutmak, bölünmek, beni her zaman utandırmıştır. Hayvanlarla iş bitmiyor ki... **Parti tutmalar da şuursuzluğun bir başka parçası. Mutlaka bir tarafı tutması farzmişçesine tutacaklar, tutmadıklarına düşman olacaklar, tuttıkları partinin dışındaki partilerde bir çekişme çıkarsa bu sefer de o çekişmede yer alanlar içinde birini tutmak lüzumunu hissedecekler.**

Sebebi, bana göre sebepsiz bir hastalık.

Gardaşıma naçizane bir nasihatim olacak. Sakın ha, ellerini kirletecek ipten, saptan tutmayasın. Ellerinin boş kalması daha hayırlıdır. Tuttuğun tarafı sırf Allah rızası için tut. Başkaları seni kendi icatları çamurla, çirkefle boğsalar dahi sen temiz kalırsın. Temiz kalmaya gayret et, inşallah temizliğin anlaşılır. Sevmediklerine bile şefkatle bakmayı aklına koy ve gönül bahçenden şefkat meyveleri eksilmesin. Galip köpeği, galip boğayı, galip horozu alkışladığın zaman değil; mağlup köpeğe, mağlup boğaya, mağlup horoza acıdığın zaman insanlığın senin yanında olacaktır.

Mânâda gardaşım, dünyada arkadaşım, Hak yolda yoldaşım Allah'ın selamı tekrar tekrar üzerinize olsun. Siz şiiri seversiniz. Sözlerime ben de bir şiirle başlamak istedim:

Ne ezel uzaktır bizden, ne ebed bizden öte

Nimeti, mihneti çokça dünyaya mihman olmuşuz.

Bak, sılayı biz yüklenir, biz taşıyoruz gurbete

Günah, sevap arasında çok şükür insan olmuşuz.

İnsanoğlu et, kan, kemikten mamul olduğu halde bazan üşüyor, bazan sıcak basıp yanıyor da, yine et, kan ve kemikten mamul olun balıklar neden üşümezler diye düşündüm dün gece...

Seçimler oluyormuş. Allah bilir ya telaştasınız. Bana gelince ne listelerde ismim var, ne de oy kullanmaya niyetim. **Sahi, kim, kimi, niçin neye istinaden, nasıl, yani kendi iradesi ile mi seçiyor? Seçtiğinden mesul olacağını düşünen kaç kişi çıkar?**

Vebale ortak olmadığım için de Rab'bıma sonsuz şükürler ediyorum.

Hafta içinde kışlık erzaklarımı almak için şehre indim. Sokaklar rengarenk bayraklarla süslenmiş. Şehrin meydanında bir partinin temsilcileri konuşma yapıyorlar. Kim konuşsa oradaki kalabalık alkış, tezahürat yapıyor. Önceki partinin temsilcileri gidiyor, diğerleri gelip konuşuyorlar ve onlar da bol bol alkış alıyorlar. Bu hal akşama kadar devam etti. Çoban merakı olsa gerek hepsini dinledim ve hiçbirisinde tevazu görmedim. Aksine hepsinde benlik vardı. Alkışlar ise ayırt edilmeden hepsine dağıtıldı.

Bu mektup size ulaştığında belki de mebuslar seçilmiş olacak. Ben rey kullanmadığım için vekilim olmayacak. Olmadığına da sevindim dersem, garibinize gitmesin. Seçilen vekillerin adil, dürüst, mütevazi, sabır ve kanaat sahibi olacaklarına ihtimal vermedim. Nefsini nizama sokamayanların, aleme nizam vermeleri abesle iştirigaldir. Menfaat hesapları basiretleri bağlar, doğruyu eğiltir. Hele de **sınırları, sıradan insanlar tarafından tespit edilmiş sahaların içinde at koşturmak at için de, sürücü için de, seyircisi için de esef edilecek bir husustur.**

Sıcak yemeği üfleyip soğutan, eli üşüdüğünde üfleyip ısıtan insanoğlu sadece bildiğini okur. Bilmedikleri için gayreti, üzüntüsü, utancı yazık ki olmaz. İşte ben de öylelerden birisiyim. Bazen üfleyip soğutuyorum, bazen de üfleyip ısıtıyorum. Hikmetinden ise bihaberim.

Sihhatinizi sormak istedim geri caydım. Her adımı mezar çukuruna irtibatlı biz insanların sağlığı mı olurmuş? Kazalar, ağrılar, sızılar, üzüntüler olmasa yaşadığımızın farkına bile varmayız. Kendimizi haşa “**baki**” zannederiz. İyi ki, kulağımızın duymadığını, aklımızın ermediğini vücudumuz bize haber veriyor da acizliğimizi idrak edebiliyoruz. Tabii edebiliyorsak.

Buzağı olmadan öküzlüğe yeltenenlerin el üstünde tutulduğu bir mekanda her gün elle-rime bakıyorum; “neyi tutuyorum” diye. Ellerimi boş gördükçe gönlüm ferahlanıyor.

Kendini bilen, kendini bildiği için de Allah(c.c.)’ı bilenlere; benden selam olsun.

Biz faniler ölümü de vücudumuzla hissederiz. Ya bir kaza geçireceğiz, ya ağır hasta olacağız; yahut da bir ceset göreceğiz ki, ölümün yakınımızda olduğuna inanalım. Halbuki ölüm bize, gündüzün akşam olmasından, yazın kışa tedbil edilmesinden bin defa daha yakındır. Ölüm denilen hadiseyi kalb ile her an, her saniye hissetmek, hazırlıklı bulunmak ne kadar güzeldir. Amma dedim ya, olacağı gün gibi aşık hakikati ya kabullenemiyoruz ya da unutmakta fayda görüyoruz. Ne faydası olur ki?

Kış aylarında karla birlikte yokluğun, garipliğin hüznü de yağarmış. Yollar kapandığında hasretlik büyümüş. Hepsi doğru. Bana beğendiğim bir vakit seç deseler, mutlaka sabahın ezan vaktini seçerim. Sabahlar uyanışın, dirilişin rahmetin müjdesini getirirler. Bas-ü badel mevt’in küçük bir örneğidir sabahlar. Ne mutlu temiz ölüp, temiz dirilenlere; veyl, gelecek nesillere kötülüklerini miras bırakanlara.

İkinci vaktini biraz geç, ağılın önüne çıktım ve karşı tepeleri seyretmeye başladım. Biraz sonra ilerideki dereden üç kişi çıkıp geldiler. Omuzlarında silahlar, bellerinde tabancalar ve sırtlarında çantalar vardı. Yorulmuşlar, üşümüşlerdi. Hatta donmak üzereler diyebilirim. Gelenleri acele içeri buyur ettim, ocağın başına oturdular.

- “**Aç mısınız?**” dedim;

- “**He gurban**” dedi, üçü birden. Bulunandan Allah ne verdiyse alelacele yemek hazırladım, önlerine getirdim. Sessiz ve çabuk çabuk yemeklerini, yediler. Yemek faslı bitince;

- “**Biz bir müddet burada kalabilir miyiz, gelip-giden olur mu?**” diye sordular. Onlara;

- “**İstedığınız kadar kalabilirsiniz, kimseler gelip-gitmez**” deyince, rahatladıklarını anladım. İkisi sigaralarını yaktı, galiba birisi içmiyordu. Derken aramızda şöyle bir konuşma geçti:

- “Çoban, sen bizim kim olduğumuzu biliyor musun?”

- “Hayır... ben sizin Allah tarafından, gönderilmiş 3 misafir olduğunuzu biliyorum. Misafire karşı gösterilmesi gereken ihtimamı elimden geldiğince eksik eylemem. Kimliğiniz beni ilgilendirmez.”

- “Peki, biz silahlı üç kişiyiz. Sen ise silahsız tek kişisin, bizden korkmuyor musun?”

- “Korku insanoğlu için kötü bir yükür. O yükü taşımak çok şükür bana nasip olmadı.”

- “Söyle bakalım şimdi, Türk müsün, Kürt müsün?”

- “Türküm.”

- “Bizlerin Türklere karşı savaşılan PKK’lı olduğumuzu söylersek, yine mi korkmazsın?”

- “Size, ‘korkuyla alış-verişim yoktur’ dedim evlat. PKK’lı olmuşsunuz, başka bir şey olmuşsunuz ne fark eder?”

- “Bizim haklı olduğumuzu da mı kabul etmezsin?”

- “Bana göre, hususi gayeler için silahlandırılmış, gerek resmi elbiseli, gerek sivil elbiseli insanlar umumiyetle ‘Hak’ dediğimiz hakikatin cellathıgım yaparlar. Silahı omzunuza takarken, savaşçı kimliğini sırtınıza giyerken Hak, adalet, kanun, nizam, insaf, şevkat, izan, idrak, akıl gibi güzellikleri üstünüzden sıyrıp atıyorsunuz. Emirlerle harfiyen uymak birinci vazifeniz oluyor. Masumla zalimi ayırt edecek hassalarınız törpüleniyor, malumunuzdur, 4-5 genaral yüzbinlerce askeri kendi milletinin üzerine silahla sevkeder ve o askerler emir aldık diye sivilleri öldürürler. Hâlbuki az sonra kendileri de sivil olacaklar. Bunu farketmezler. Sivil teşkilatlar da böyledirler. Silahlı kıyama kalkışmışlarsa din gardaşlarını, kan gardaşlarını katletmekten geri durmazlar. Böylelerine haklı diyebilmek için hakkı bilmemek icabeder.”

- Bre çoban, sen cesaretli ve ağzı laf yapan birisine benziyorsun. Söyle hele, buradaki yiyecekler biterse bize köyden veya şehirden yiyecek getirir misin?

- “Hayır... burada bulunanı eşit şekilde tüketiriz: Misafirin hakkı böyledir. Amma yiyecek bitince bir tek ekmek bile alıp getirmem size. Getirsem içinde korku olur, ve-bale iştirak olur. Çünkü siz sevgiyi, şefkati, adaleti, dostluğu ve helal nimetleri İslâmi esaslara göre paylaşmak yerine kını, öfkeyi, nefreti, şiddeti paylaşan kişilersiniz. Bunlarla hak menzile ulaşılmaz. Ulaştık zannettiğinizde yanıldığınızı anlarsınız, fakat geç olur. Müsadenizle bir sual de ben sorayım size:

- “Allah’a inanıyor musunuz?” Az bir sessizlikten sonra birisi

- “Ben inanırım” dedi. Öbürleri cevap vermediler. Kim bilir, belki de inanmıyorlardı.

Tekrar konuştum:

- **Eğer Allah varsa ki, mutlaka vardır, kimseyi öldürmeye hakkınız yoktur. Haşa ‘Allah’ın varlığına inanmıyorum’ diyeniniz çıkarsa Türk olmanın, Kürt olmanın, Ermeni olmanın, Arap olmanın manası ne kalır, izah edebilir misiniz? Bakın şu koyunlar Allah’ın varlığını inkâr etmiyorlar, ikrar da edemezler. Çünkü yaratılış gayeleri ayrıdır. Şayet sizleri idare edenlere yaptığınız kulluğun yarısını, Allah’a kullukla geçirseydiniz; kamil manada insan olurdunuz. Hırsı, ihtirası bırakın ve makul düşünün, şu dağların ayazında, karında bedeninize yaptığınız zulüm mü, değil mi? İşte Allah sizi kendi bedeninize yapılan zulümden dahi men ediyor.”**

Hiç konuşmadılar. Gece ağılda benimle kaldılar ve;

- **“Çoban, ne seni, ne de senin söylediklerini unutmayacağız. Bize hakkını helal et”** dediler, gittiler. İnşallah yolların hayırlısına gitmişlerdir...

- **Neden çobanlığı seçtiniz? Sizi buna sevkeden sebepler var mıydı? Çoban olmadan önce başka işlerde yapmış mıydınız?**

Öz olarak bunları soruyorsunuz. Gelelim cevabına: Çocukluğum bir ilçe merkezinde geçti. Öğrencilik yıllarım oldu, meslek sahibi oldum ve bazı ilçelerde, illerde görev yaptım. Evlendim, aile reisi oldum, her zaman helal haram üzerinde titizlik gösterdim. Benim için tek ölçü İslam’ın helal-haram ölçüydü. Mesleğimde, komşuluk münasebetlerimde, ailem içinde bilerek ölçüyü zedelemedim.

25 sene aynı yastığa baş koyduğum hanımına bir gün şöyle dedim:

-**Hatun, dünya ölümlüdür. Bilerek veya bilmeyerek benim sana, senin bana hakkın geçmiş olabilir. Ben Allah (C.C.) huzurunda eğer sana geçmiş olan hakkım varsa karşılıksız hepsini helal ediyorum. Senin de bana geçmiş hakkın varsa helal edersen memnun olurum.**

Hanımın verdiği cevap o anda kanımı ve iliğimi dondurdu.

- **“Ben sana hakkımı helal etmem...”**

- **“Sen bilirsin, yine de Allah razı olsun”** dedim ve sustum.

Aradan iki veya üç ay geçti, benim hanım hastalandı. Doktor, doktor gezdirdim; amma kar eylemedi. Gönlümde herhangi bir kırgınlık bırakmayarak yemeğini yaptım, sırtımda taşıdım, 3 ay süreyle. Son deminin geldiğini ben anlamıştım; kendisi de biliyordu zannedersen. Başında Kur’an okurken, ağzına su verirken aklına helalleşme düşer diye çok bekledim. Fakat olmadı.

Hanımın vefatından sonra 45 gün daha bulunduğum şehirde kaldım. Bu süre içinde çok düşündüm, çok hesaplar yaptım. 25 yıl beraber yaşadığım helalimden görmediğim vefayı, affediciliği başkalarından nasıl görebilirdim? Ben bir beşer olarak bilmeden de hata işlemeye, haksızlık yapmaya müsaittim. **“Omzumdaki yük bana yeter”** dedim, yeni yükler taşımaktan kaçmaya çalıştım ve cemiyetten uzaklaşarak çobanlığa talip oldum.

Belki de aklınıza, **“Bu, bir kurtuluş yolu mu?”** sorusu gelebilir. Elbette değildir. İnsan her şeyden kaçsa kendi nefsinden kaçamaz. Kendi nefsimin müsamahasına sığınıp, onun rızasıyla koyunları- kuzuları, dağları-otlakları, pınarları-yıldızları; hepsinden önemlisi de sessizliğin fırtınalarını kendime yoldaş eyledim. Bunların hangisinin hakkı geçse bana seve seve taşımaya talibim. Zaten helalleşmem de mümkün değil. Çünkü sorsam, söylemezler. Galiba en iyisi de bu... Ya onlar da ummadığım bir cevap verseler halim nice olurdu?

Kıscacı, hayatımın hikayesi bunlar. Olup olacağı kısa bir hayat değil mi, şehirde de geçiyor, dağda da. Evde de geçiyor, ağılda da... Yeter ki temiz geçsin...

Muhabbet ehline bir selâm kâfi

Arife tebessüm ikrama geçer...

Kitaptan yeğ tutar cahil hoşafı

Tefekkür sükûtle ilhama geçer.

Uzun zamandır yazamadığım için mektubun kapısını şiirle açmak istedim. Şair değilim; amma **şiiir kapısının dost kapısı** olduğunu bilirim.

Dünya ahvalinden arada sırada haberim oluyor. Müslümanlar gayrimüslimlerin eliyle cezalandırılıyorlar. Yine gayrimüslimlerin işgal ettiği Müslümanlar da, birçok yerde birbirlerini cezalandırıyorlar. İçim kan ağlıyor, kulağım hayırlı haberler bekliyor. Galiba Müslümanlar cezaya müstahaklar. Kimisi ölmek, yaralanmak, sürgün olmak; kimisi de bunları duyup üzülmeğe cezası çekecekler. Nereye kadar? Orasını ancak ve ancak Allah(C.C) bilir.

Bir mağazaya gitsek ve kendimize elbiselik kumaş alacak olsak, rengi solmuş, eziği ve yırtığı olan bir kumaşı alır mıyız? Akli başında kimse böyle bir kumaşı almaz. Maa-lesef müslümanlar da yırtık kumaşa döndüler. Ne renkleri Müslüman, ne desenleri müslüman, ne iplikleri, ne boyları. Üstelik delik deşikler. Bu görüntüyle utanılacak haldeyiz. Dualarımızın kabul olmamasını başka bir sebebe bağlayamıyorum.

Müslüman kumaşına Avrupalı, Amerikalı, Hıristiyan yaması vurmak politikacılarımızın özel vazifeleri oldu. Böyle bir kumaştan dikilen elbiseyi maymun dahi giymez; fakat Türk insanı kuzu kuzu giyiyor. Neyin kendimize ait olduğu unutmamız. Ankara’da karargah kuran 5-10 politikacıya bağlamışız bütün umutları; **“Her şeyi onlar bilirler, Bizim yerimize onlar yaparlar, yaptıklarında hikmet var”** deyip kurtulur olduk.

Parti liderleri kendi taraftarlarından 100'er kişi çağırsa ve **“Yağmur mevsimi başladı. Falanca yerde şemsiyeler çok ucuzmuş, gidin alın ve denizlerdeki balıklara satın”** dese, içlerinden itiraz eden çıkacağını zannetmiyorum. Hele birisi çıksa da **“Aman efendim, balıklar suda yaşayan yaratıklar. Onların şemsiyeye ihtiyacı olur mu?”** deyiverse; adamcağızı ya ihraç ederler, ya da **“emre riayet etmedi”** diye bir güzel dayak çekerler. Görüyor musun, cezayı biz çoktan hak etmişiz.

Sene 1942. İsmet Paşa döneminin kıtlık yılları. 20 kilogram buğdaya veya fasulyeye 50 dönüm tarlanın verildiği yıllar. Ben henüz çocuklukla gençlik arası bir yaştayım. Mevsim ilkbahar. Mahalleden 5 kişi kendi koyunlarımızı karıştırarak gütmeye gittik. En küçükleri benim. Öğle vakti yol üzerindeki pınarın başına oturduk, azığımızda bulunanları yiyoruz. Azık dediğim, buğday, darı, arpa, mercimek karışımı taş gibi üç-dört siyah ekmek, soğan ve kaynamış yumurta.

Biz yemeğin başındayken 40 yaşlarında, başka köyden gelip ilçeye doğru giden bir adam çıkageldi. Oturdu karşımızdaki taşın üstüne ve dikkatle bizim yemeğe baktı. Ben yaşça küçük olduğum için diğerlerinin adamı yemeğe davet etmelerini bekledim. Onlar ise hiç davet etmediler. Biz yemeğimizi bitirince adam sessizce kalktı ve yoluna ağır ağır gitti.

Yemiş olduğum yemeğin beni yaktığını hissettim ve **“Niçin böyle yaptınız?”** diye ağlamaya başladım. Bizim arkadaşlar meğersem hep başkasından beklemiş davet etmeyi. Hepsi suçlu, hepsi üzgün; amma neye yarar... Aradan 50 sene geçti tamı tamına. Her yemeğe oturduğumda o tanımadığım aç adam gelir oturur zannedirim karşıma. Lokmalar boğazıma düğümlenir, suçluluk duygusuyla kahrolurum. O mahzun yüz ve talep eden bakış beni bugüne kadar bırakmadı. Galiba ölünceye kadar da bırakmaz.

Yüce Rab'ımız hatalarımızı affylesin, bir daha da utanılacak durumlara düşürmesin. Allah elbette affedicidir. Fakat insanı kendi vicdanının affetmemesi ne büyük işkence.

Muhterem Gardaşım,

Ankara akıllıların harman olduğu, alimlerin orman olduğu bir yer. Sen kalkmış Toroslardaki Çoban'a altından kalkılması güç sorular soruyorsun. Gül hatırım için bildiğim kadar her soruya cevap vereceğim. Fakat **vereceğim cevaplar politikayı bilmediğim için Ankara'ya göre değil, adama göredir.** Yani ben az şey söylerim, sen çok anla.

Gelelim cevaplarınıza:

a - “İltifat nedir?”

İltifat, iltifata layık birisine layık olduğu derecede yapılırsa mahkemedeki doğru şahitliğe benzer. İltifat layık olan kişinin yüzüne karşı yapılırsa ikram değil, işkencedir. Layık ol-

madığı halde veya layık olduğu derecenin üstünde makam, mevki sahiplerine yapılan iltifat rüşvettir.

b - “Bana ikramı anlatır mısınız?”

Maddi ikram, alanı ömür boyu borç altına sokan vicdani bir akittir. Almaktan almamak daha evla. Bazen vereni de günaha sokan bir muameledir. Çünkü şartlar ve sebepler değişince ikram edenin başa kakması ihtimali her zaman mümkündür. En güzel ikram maddi değeri çok az, manevi değeri çok fazla olandır.

c - “İtimat hakkındaki görüşleriniz?”

İman ve hayanın kimde ne mertebede olduğu bilinmediği cihetle, itimat duygu olarak güzelse bile netice olarak felakettir. İtimat konusunda şüphecilik elzemdır. İfrata varan hüsnü zan yine ifrat derecesindeki sui zan kadar tehlikelidir. İtimat etmemek katı bir şüphecilik değil de, insanın ateşe, suya veya benzeri şeylere olan itimadına benzesin diyorum. Kısacası, tedbirli itimat.

ç- “Bir de ihtilafı tarif ediniz.”

İhtilaf bir doğruyla bir yanlışın aynı kapta barınamama sancısıdır. Bazen de iki doğrunun olgunluk-hamlık kavgasıdır. Diğer taraftan iki eğrinin eğrilik derecesi üzerinde senlik-benlik çekişmesidir. İlmî ve edebî ihtilaflar mutlak doğruyu bulma mücadelesidir ve mücadelede nefsanîyet gözükmez. Hiç bir ihtilafın olmadığı yerde hiç bir fikir ve düşünce yoktur. Demek istediğim bu konu oldukça karışık. Üzerinde ciltler dolusu kitap yazılsa kâfi gelmez.

d- “Sadakat nedir, ölçüsü ne olmalı?”

Sadakat bağlılıktır, ahde vefadır, dostluktur. İki türlü sadakat var. Birisi köpeğin sahibine, kölenin efendisine, tebaanın güdücüsüne olan sadakati. Böyle sadakatin adı hayvani sadakat. Sahibi hırsız olsa, namussuz olsa, yalancı olsa bile köpek bunu ne idrak eder, ne de sadakatini bozar. Köle de böyledir. Düşünmeyen, ucunda çıkar gören ve uzun hesaplarla güdücüsüne sadakate gayrimeşru hallerde bile körükörüne bağlanan tebaanın (tabi olan) sadakati sahibine göre makbul; amma, yapana göre şerefsizliktir. Hakka sadakat güzel olanıdır. Hakkı temsilde yol gösteren, ışık tutan, hasbi olarak insanlığa hizmeti vazife telakki eden iman ve ahlak abidesi zatlara sadakate arkadaşlık etmek, hizmet etmek caizdir, elzemdır. Hak yoldan, yani Allah yolundan sapıldığı anda sadakat akdi sona erer. Sadakat kısaca insana değil, insanı insan yapan üstün meziyetlere matuf bir bağlılıktır. Aksi ise beygirin bağlandığı kazığın etrafında dönmesi gibi lüzumsuz bir şey.

e) “Tevazuun usulü, kaidesi, yeri, zamanı ve şekli var mıdır?”

Tevazu gurur ve kibirden tecrit olmaktır. Mazluma, mağdura, yoksula, garibe, gençlere ve izan sahiplerine tepeden bakmamak ve onlardan birisi olmak. Tanımadığı, bir garibe olan yakınlıkla, yüksek bir mevki sahibine karşı olan yakınlık arasında fark bulunmamak. Ukalaya

haddini bildirmek de tevazudur. Zulme ve zalimlere isyan etmek de tevazuun gereğidir. Tevazu sahibi insan merttir, alçakgönüllüdür, yüce ruhludur, haksızlıkla mücadele gönüllüsüdür. Dünyayı sırtta taşımamak tevazudan ileri gelen bir özelliktir. Tevazu sahibi insan hiç bir pisliği sineye çekme zilletini irtikap eylemez.

f- “Zaaf nedir?”

Zaaf, ruh kamburluğudur. Maddeye yönelik eğilimidir.

g- “Kısa bir süre misafir olduğumuz dünyada insanın yeri ve vazifeleri neler olmalı? Tavsiyeleriniz var mı?”

Bilmediğimiz bir âlemden geliyoruz. Gelirken bize şekil veren, ruh ihsan eden Rab’ımız hepimizi temiz ve masum olarak gönderiyor. Burada kısa bir moladan sonra yine bilmediğimiz bir aleme yolcu oluyoruz. İnsan doğduğu gibi temiz ölürse ne mutlu ona. Tavsiyem kirlenmektir. Temiz gelip kirli gitmek (ruh kirliliği) Yaratana isyandır. Bu da hoş bir şey değil.

Dağlar kirlendi ağam, dağlar.

Köroğlu’nun, Dadaloğlu’nun, batılı efelerin, doğulu dadaşların ana kucağı misali sığındığı dağları kirlettiler. Eli kanlı, sümüklü APO’nun uşakları dağları kirlettiler. Dağları mekan tutan eski yiğitlerden hiç birisi çocuk, kadın, ihtiyar katletme küstahlığına, edepsizliğine, canavarlığına tevessül etmemiştir. Şehirleri kanla, barutla kirlettiler, bari dağlara dokunmasalardı. Her gün dağları boynu bükük görmeye başladım. Belki de bana öyle geliyor. Ağaçlarda bir gariplik var. Sular bile acayip bir ses çıkartıyor akarken. Kuşların tedirginliği içime batıyor.

Ümmet-i Muhammed ne çekmişse Türkün de, Arabın da, Kürdün de inançsız, ihlassız, zaliminden çekmiştir. Irk esasının ön plana çıktığı yerde tevhid inancı zedelenmiştir. Beşirili Muharrem’le aynı dağlarda koyun otlatıyoruz. O beni, ben onu kardeş bilmişiz. Benim Türklüğüm, onun Kürtlüğü kardeşliğimize mani değil. Çünkü telaffuz ettiğimiz Kelime-i tevhid, okuduğumuz Kur’an, secdeye durduğumuz kible aynı...

Bundan iki hafta önce rahatsızlandım, yatağa düştüm. Muharrem gardaş yardımcımdan öğrenmiş, akşama bizim ağıla geldi ve sabaha kadar yanımdan ayrılmadı. Sırtıma şişe çekti, dağ çayı kaynatıp içirdi ve alnımdan kan aldı.

Muharrem gardaş güzel kaval çalar. Biraz çalmasını istedim, beni kırmadı ve hem çaldı, hem de arada türkü söyledi:

Mollanın giydiği simli alaca

Düztepeden gelir kanlı salaca

Vurun Antepliler namus günüdür.

Farklı mekânlarda yaşadığımız malum. Bazen siz müspetin uç noktasında, ben ise menfinin uç noktasında bulunuyorum. Bazen de tam zıttı.

Ankara şeytanla meleklerin, velilerle sapıkların, insanlarla cinlerin, namuslularla namussuzların ve akıllılarla delilerin karıştırılıp doldurulduğu cam bir kavanoz. Bu kavanoza temiz girip temiz çıkmak çok zor. Sizin anlayacağınız, benim anlatmak istediğim Ankara toz-duman. Aynı havuzda köpekbaklılarıyla, kaşalotlarla, yunuslarla, levrek, kefal ve palamut eşit şartlarda yaşarlarsa, buradaki insanlar da öyle yaşamaktalar.

“Bu kadar mı kötü?” dersenez, daha da berbat diyebilirim. Boynu kalın, göbekli, yüzünde çile işareti taşımayan, leş yiyici taifesine tıpatıp benzeyen insan tipleri buralarda alabildiğince fazla. Yazık ki buldukları yerler de bulunmamaları gereken önemli yerler. Kartal, aslan karakteri taşıyanlar sistemin hurdalığında çürüyorlar. Aktif görevleri ya temelli işsizlik ya da lüzumsuz yerlerde dolgu malzemeliği. Çark böyle kurulmuş, böyle işliyor maalesef.

Hassas olmayan teraziden ya alıcı kaybeder, ya satıcı. Basiret sahiplerine malumdur, siyaset terazisinin ilk mucidi kim ise hileli yapmıştır. Bildiğimiz gibi hep millet kaybeder, vekili kazanır. Hileli terazide söz tartıp alıcıyı, yani seçmeni aldatmak mümkündür. Bunun mukabilinde kaybedilen ulvi değerler **“kazandım”** zannedenlerin hesap hanesine kaydedilir ki, altından kalkılmaz. Bu dünyada kalktığını zannedenler yarın mahşerde neler kaybettiklerini anlarlar amma Allah muhafaza dönüşü katiyetle yoktur. Bir kibrit bir defa yanar, ikinci defa yakamazsınız.

Erzak almak için kasabaya inmiştim. Oralardaki intibamı size yazacaktım, fakat dönüşte yolda tanıştığım bir kişiyle aramızda geçen konuşmaları olduğu gibi aktarmak istedim.

Kasabadan çıktım. Omzumda erzak dolu heybem, keçiyolu tabir edilen patikadan tepelere doğru yürüyorum. Biraz gittikten sonra önümde bir insan belirdi. O da aynı patikadan tepelere çıkıyor. Hızlandım ve adama kavuştum. Selamünaleyküm dedim, adam döndü, baktı ve selamımı aldı yürümesine devam eyledi. Hemen hemen benimle aynı yaşta, saç sakalı uzamış bir insan. Konuşma kapısını açmak istedim:

-Nereye gidiyorsun hemşerim?

-Dağlara...

77

-Ne yapacaksın dağlarda?

-Konuşacağım...

-Kiminle?

-Kendi kendimle...

-İnsan hiç kendi kendisiyle konuşur mu? Kasabadan geldiğine göre, oralarda birileriyle konuşmanız olmaz mıydı?

-Oralarda beni dinleyen yok ki...

-Neden dinlemiyorlar?

-Deli diye...

-Siz deli misiniz?

-Evet deliyim ben...

-Nasıl olur? Hiç deli bir insan kendisinin deli olduğunu bilir mi?

-Ben biliyorum...

-Madem biliyorsunuz, öyleyse bırakın deliliği.

Bu teklifim üzerine durdu ve sert bir nazarla ruhumu delercesine baktı. Sonra da konuşmaya başladı:

-Şehirlerde, kasabalarda, köylerde çok konuştum. Meydanlarda, kahvelerde, köprülerin üzerinde bildiklerimi, hissettiklerimi anlatmak istedim. Herkes dinledi. Kimisi **“kafayı üşütmüş zavallı”** dedi, acıdı. Kimisi, **“adamın konuştukları doğru; amma deli olmasa”** deyip hayretle söylenip gitti. Kimileri de gülüp geçtiler. Velhasıl hiç kimse can kulağı ile ne dediğimi dinlemedi.

-Bana konuş, ben seni dinlerim.

-Sen de deli misin?

-Hayır deli değilim.

-O zaman sen de beni anlamazsın. En iyisi ben kendi kendime konuşacağım.

-Senden bir ricam olacak. Sen kendi kendine konuşurken ben de uzaktan dinlesem olmaz mı?

-Hayır olmaz...

-Sevdiklerin hakkı için müsaade eyle.

-Bu sözünle kolumu, kanadımı kırdın. Dinle, hiç konuşma olur mu?

-Olur, dedim ve beraberce bir müddet yürüdük. Ormanın içinde sırtını bir kayaya yasladı ve başladı konuşmaya:

-Ulan İrfan, gençliğini yaşadım gitti. O vakitler gördüğün ve bildiğin bir müzeyyen dünya vardı. Dünyanın dışında bir dünyayla ilgin, alakan yoktu. **Dostların, arkadaşların çoktu. Yalan söyledin alkışladılar, kötülük yaptın taltif eylediler. Eğriye doğru, doğruya eğri dediğin günler oldu bilirim. Eğrilerin dostları seni bağrılarına bastılar. Dost bildiklerin-**

le beraber fani dünyanın haramlarını paylaştın. Çirkefi nimet, kepazeliği marifet zannettin, hatırlıyorum. Sergerdelik, şirretlik yaptığın zamanlar herkes senin ağzına baktı, ne söyledinse dinlediler, tasdik eylediler.

Bir mübarek rüzgar seni uyandırdı. Aynı gözlerle baktın amma, daha önce görmediğin, farketmediğin yeni bir âlemle karşılaştın. Kirli çamaşırlarını soyarcasına kötülüklerden soyundun.

Sen geçmişini kenara bıraktın,

Dostların seni bıraktılar.

Hayırla meşgul olmaya başladığında -üşüttü galiba- dediler.

Doğruyu söyledin -kafayı oynattığına- hükmettiler.

Şerri kovmak, yoketmek için mücadeleye başladın, yanında sana destek olan tek kişi kalmadı.

Bir zamanlar küfre sayısız fiili ortak bulurken, şimdi hayra şahitlik edecek kimseye rastlayamıyorsun. Her konuşan “Allah rızası” diyerek söze başlıyor. “Hangi Allah’ın rızası?” diye sorsan, taşa tutulursun. Bugünü ihya, yarını inşa kimin umurunda bre İrfan?

Soygunun, vurgunun, rüşvetin, suiistimalin, yalanın, riyanın, sahtekârlığın, adaletsizliğin, zulüm karlığın membaı ve merkezi bab-ı devlettir. Yukarıyı düzeltelim desen, aşağıdaki köleler seni linç ederler. Akıllı olan böyle netameli işlere bulaşır mı? Sen hiç bir engeli kaale almadığın için delisin İrfan.

Bak işte yapayalnızsın. Kendin konuşup, kendin dinliyorsun.

Yalnızlık, deliliğin ikinci adıdır.

Konuş dağa taşa, Deliliğinle yaşa İrfan.

Hamd olsun, selam olsun Allah’ın verdiği Kuru ekmeğe, yavan aşa İrfan.

İrfan’ın konuştuklarından aklımda kalan bunlar. Konuşmasını bitirip gideceği zaman “Bu konuşmalarınızı başkalarına nakledebilir miyim?” diye sordum:

-Siz deli değilsiniz. Anlatırsanız başınıza bir kaza gelebilir. Deli damgasını yersiniz.

-Olsun... Sizden birşeylerin bana da bulaştığını hissediyorum.

Kaya gibi sert duran İrfan tebessüm eyledi ve “siz bilirsiniz” diyerek yürüdü gitti.

Delilik kolay değil elbette. Deliliğin imrenilecek taraflarının da bulunduğunu yeni öğrendim. Haram akıldan helal delilik çok çok makbulümdür.

Gökçekız Kayası kartallardan başka canlıların yuva yapamadığı, geyiklerin bile çıkamadığı sarp ve çok yüksek bir kaya. Anlatılan hikayeye göre 17 yaşlarında, oldukça güzel, adı Gökçe olan bir yörük kızı dağda koyun otlatırken Ermeni çetecilerin saldırısına uğrar. Gökçe Kız sarp kayalara doğru kaçır, Ermeni çeteciler arkasından gelirler. Kayalara varınca yol kesilir, amma Gökçe Kız **“Medet ya Allah”** diye bir çığlık atarak kayalara tırmanmaya başlar. Kız Ermenilerin şaşkın bakışları altında düz duvar gibi kayaların yüzünde yükseldikçe yükselir. Çete reisi silahla vurun, düşürün emrini verir. İlk silahla kız yaralanır ve kanları kayalara aşağı akmaya başlar. İkinci silahın patlamışına zaman kalmaz, kayalarından kovuklarından ne kadar kartal varsa yıldırım gibi çetecilerin üzerine ağarlar. Kimisi kartal pençesiyle, kimisi korkudan, kimisi bulunduğu uçurumdan düşerek yan yarıya telef olurlar. Sağ kalanlar kurtuluşu kaçmakta bulurlar. Kayanın orta yerinde 10 metre uzunluğunda kırmızı bir leke görülür. Bu kırmızılığın Gökçe Kız’ın kanı olduğunu söylerler.

Gökçe Kız ne mi olmuş sonra?

Rivayetlere göre kartallar kanatlara bindirip yukarılara uçurmuşlar. Yuvada mı beslemişler, kuş olup kartallara karışmış bilen yok. Her sonbaharda Ekim ayının ilk Cuma günü kuşluk vakti kayalardan Gökçe Kız’ın seslendiği duyulmuş.

Hikaye böyle özetle.

Suyutan Çukuru, Gökçekız Kayası’nın 1500 metre kuzeyine düşen bir obruk. Çevre kayalıklardan eriyen kar suları sağlı sollu bu çukura gelir ve çukurun orta yerinde geniş bir delikten dağın içine akar gider. Dağın içinden gelen gürültü ta uzaklardan duyulur ve çukurun yakınına korkudan kimse varamaz.

Buraları görecekmış turistler.

Neyse iki gün sonra geldiler yanıma. İkisi Hollandalı karı- koca. Diğer erkek olan Alman, kadın olan da İsveçli. Hollandalı erkekle, İsveçli kadın Türkçeyi normal şekilde biliyorlar. Kısa bir hoşbeş ve ayran ikramından sonra ne istediklerin sordum.

- **“Bizi Gökçe Kız Kayası ve Suyutan Çukuru’na götüreceksin. Ücretin ne ise veririz”** dediler. Ben de onlara cevaben:

- **“Siz ilmi bir araştırma yapıyorsunuz. Benim inancıma göre bu araştırmanız insanlığa fayda getirecektir. Böylece siz bütün insanlığa ücret ödemişsiniz, bana ayrıca ücret ödemenize lüzum yok?”** Adamlar söylediğimi arkadaşlarına tercüme edince afalladılar:

- **“Nasıl olur? Siz bize kılavuzluk yapacaksınız, vaktinizi harcayacaksınız. Karşılık almadan bunlar yapılır mı?”** diye tekrarladılar. Bunun üzerine:

- **“Benim dinim, ilmi çalışmayı ibadet sayar. İlim adamlarına yardım da bir ibadettir. Maddi ücretle manevi ücreti değiştiremem”** cevabını verdim. İsveçli kadın sormaya başladı:

- “Bütün Müslümanlar sizin gibi mi düşünürler ve yaparlar?”
- “Hayır... Bazıları.”
- “Neden hepsi değil de bazıları?”
- “İsveç'te kanunlar vardır değil mi?”
- “Evet vardır.”
- “Her İsveçli bu kanunlara harfiyyen uyarlar mı, istisnaları da var mı?”
- “Tabii istisnalar olur.”
- “İşte Müslümanlıkta da, öyle istisnaların olması tabii değil mi?”
- “Yani ‘Müslümanlık güzel bir dindir, güzellikleri emreder; ancak bazı Müslümanlar bu emirlere uymazlar’ diyorsunuz. Dinin emrine uymayan Müslüman Müslümanlıktan çıkmış olmaz mı?”
- “Hayır, çıkmış olmaz. Eğer inkâr ederse dinden çıkar. Emre uymayan günahkâr olur, Allah huzurunda cezasını çeker.”
- “Biz Müslümanların gayrimüslimleri sevmediklerini, onları öldürdüklerinde cennete gideceklerine inanırdık veya öyle inandırmışlardı. Siz ise tamamen tersini iddia ediyorsunuz.”
- “Öldürmek, ölmek ancak ve ancak Allah için savaşta caizdir. O da mertçe. Hele de yaşlıları, çocukları, kadınları ve yaralıları öldürmek dinimizce haramdır.”
- “Yani siz Müslümanların yobazlığını, fanatikliğini kabul etmiyorsunuz.”
- “Müslüman ne fanatiktir, ne de yobazdır. Mesela siz Hıristiyanlar bize göre fanatiksiz, daha taassup içindesiniz.”
- “Mesela?”
- “Hz. Muhammed’in Peygamberliğini, Kur’an’ın Allah kelamı olduğunu kabul eder misiniz?”
- “Hayır etmeyiz.”
- “Amma biz Hz. İsa’nın Peygamberliğini, O’na inen İncil’in Allah kelamı olduğunu kabul ederiz. Kabul etmezsek Müslüman olamayız. Görüyorsunuz ki, size göre biz daha anlayışlıyız.
- “Dediğiniz gibiyse ki. öyle görünüyor; haklısınız.”

Gökçekız Kayası’nın ve Suyutan Çukuru’nun bol bol fotoğrafların çektiler. Hepsisi de İslamiyeti inceleyeceklerine dair söz verdiler. İnşallah sözlerinde dururlar.

- Bana “Ankara'yı anlat” demişsin

Demişsin ya, ağır ceza vermişsin-

Ankara asri puthane
Ben az deyim, sen çok anla
Meşrulaştı rüşvet, talan
Rağbetedir veren, alan
Kıblesi, kitabı yalan
Ben az deyim, sen çok anla.
Asılsız vaat zirvede
Kök saldı inat zirvede
Kişiye taat zirvede
Ben az deyim, sen çok anla.
Haram helala karışmış
Nişadır bala karışmış
Gerçek masala karışmış
Ben az deyim, sen çok anla.
İyi de var, yok diyemem
Azdır ağam, çok diyemem
Bu haliyle Hakk diyemem
Ben az deyim, sen çok anla.

Halk hakikatlerden rahatsız.

Kurnazlar, yalancılar halktan memnun gibi görünüyorlar.

İnsan neleri bilir?

Yemeyi, içmeyi, evlenmeyi, eğlenmeyi, uyumayı, konuşmayı, sevmeyi, kin gütmeyi, gülmeyi, ağlamayı ve daha çok şeyleri bilir. Eğer Allah'ı biliyorsa emirlerine uymayı, ibadet etmeyi de bilir. Bazı insanlar kula kulluğu da pekala bilirler. Lüzumsuz itaati fazilet, Lüzumsuz düşmanlığı marifet bilen insanlar gayet çok. İnsan olmak ne kadar zor ve çetrefelli şeymiş meğer. İşte bunun için de her insan, insan değildir.

Enteresan hadiselerle karşılaşmayınca ne yazayım ki? Amma Allah arada bir, ummadığım zamanda birisini karşıma çıkartıyor ve ben de aracı olup size naklediyorum. Yine öyle bir şey oldu. Hiç gitmediğim taraflara götürdüm sürüyü. Yukarılara, ta yukarılara çıktım. Susadım, fakat içecek su bulamadım bir türlü. Sık ağaçlarla örtülü bir derenin üst tarafı yüksek ve sarp kayalarla kesiliyordu. Genellikle öyle yerlerde su bulunur. Ben de o umutla kayaların dibine kadar yaklaştım. Sert ve kesin bir ses “**Biraz daha ilerlersen yakarım seni**” deyince, olduğum yerde kaldım.

Ses kadın sesiydi. Baktım elinde uzun namlulu bir silah ve bir kayayı kendine siper etmiş, namluyu bana doğrultmuş duruyor.

Aramızda geçen konuşmayı aynen veriyorum:

- Ne var bacım. Sana bir zararım mı dokundu?

- Necisin sen?

- Allah kulu garip bir çobanım.

- Çoban olduğunu nerden bileyim?

- Çobanlığın isbatı götüğü sürüsüdür. Fakat ağaçlardan göremezsin. Ben susadım, su aramak için yukarılara çıktım.

- Konuşman buraların konuşmasına benzemiyor. Nerelisin hele anlat bir bakalım.

- Sivas'ın bir kazasından olurum. Kısa hayatın uzun hikâyesini anlatmak ne mümkün, ne de vakit var.

- Çoban gardaş, tetiğe dokunsam ölür gidersen, gören ve duyanın olmaz. Sen hedefte beklerken bile korkup telaşlanmadın, nedendir acep?

- Ölüm nasıl ve kimden gelecekse mutlaka gelir bacım. Korku ölümü geciktirmez. Amma sen beni öldürürsen gören ve duyan mutlaka olur.

- Kim görür, kim duyar bu dağ başında?

- Bizi ve alemleri yaratan Allah...

- Daha şimdi inandım sana Kalbini incittirme bağışla gardaş.

- Hayır gücenmedim. Amma ne gezersin kadın halinle bu dağda, çok merak ettim doğrusu.

- Benimki de uzun hikaye. Anlatayım da merakın zail olsun:

() köyünden olurum. Zengin ve zalim bir ağası vardı köyümüzün. Herkese istediğini yaptırırdı. Karşı gelenin ise vay haline. Kazanın yöneticilerini hediyeyle, rüşvetle satın almıştı. Astığı astık, kestiği kestik. Sözü dinlemeyen gençleri köy meydanında hayvan dövercesine dövdürdü. Tam karşı koyanlardan bir kaç tanesini itlerine, uşaklarına öldürttü. Kimse şahitlik bile yapamadı. Sıra bize gelir diye korkuyorlardı. Benim büyük oğlan, İsmail'de şerefine düşkündü.

Ağanın oğlu ve yeğenleri hiç yoktan sataşmışlar. Yumrukla bir-iki tanesinin ağzını, burnunu kırmış. Ağanın haberi olmuş, adamlarına **“köy meydanından geçerken öldüreceksiniz”** emrini vermiş. Tam dediği yerden geçerken üç tarafından kurşun yağdırmışlar ve 27 yaşındaki aslanımı öldürmüşler. Korkusundan kimse şahitlik etmedi. Kör yola kurban gitti yavrum. Bizimkine yalvardım **“git şu ağayı gebert”** diye. Korktu. **“Ağaya kurşun geçmez hatun”** deyince kan beynime sıçradı. İsmail’in silahını aldığım gibi doğru ağanın evine yöneldim. Vardım ki konağının önündeki dişbudak ağacının altında çay içiyor. Adamlarından bir kısmı da hizmet ediyorlar.

“Ağa ben geldim, ayağa kalk” dediğimde ağanın benzi kağıt gibi oldu. Dili mi tutuldu ne oldu ise hiç konuşmadı bel bel yüzüme baktı. Daha fazla beklemeden dokundum tetiğe. Kaç el ateş ettiğimi bilmiyorum, ağa debelenirken ben köyden uzaklaştım.

Küçük oğlumla yeğenim dağda koyun otlatıyorlardı. Onları buldum ve her şeyi anlattım. Bana saklanacak yer göstermelerini söyledim ve işte şu arkamızda duran kayanın içindeki mağaraya getirdiler. Azıklarını bıraktılar, mağaranın içinde su da var. Çocuklara sıkı sıkı tembih ettim yerimi kimseye söylemedikleri gibi, haftada bir de azığımı getirir bırakırlar.

- Teslim olmayı düşünmediniz mi?

- Düşündüm, amma ben teslim olunca ölmüş ağanın diri itleri yine aynı namussuzluğu yaparlar. Hâlbuki şimdi benden korktuklarından pişik gibi olmuşlar. Çünkü ben, ağaya kurşun işlediğini isbat eyledim.

- Bence adalete teslim olsanız, daha münasıptı.

- **Hangi adalete? Adaletin terazisi zenginle fakiri adaletli tartar mı?** Ben içeri düştüğümde zulüm yine ayağa kalkarsa ne yaparım?

- Peki ilerde kar-kış gelecek. Bu dağ başında nasıl yaşarsın?

- Onu da düşündüm. Bir hafta sonra kardeşim gelecek ve onunla uzakça bir şehre gidip, orada kalacağım. Dua ediyorum geri silahla dönmem için kötü bir sebep hasıl olmaz.

- Allah yardımcın olsun bacım. Bana düşen bir hizmet varsa başım gözüm üstüne.

- Hayır, sağolasın. Hakkını helal eyle.

- Hakkım yok ama helal olsun. Sen de hakkını helal eyle dedim, **“Helal olsun”** karşılığını alınca koyunlarımın yanına döndüm.

15 gün sonra aym yere bir daha uğradım. Kim kimse yoktu. Yiğit bacımın aylarca ikamet ettiği mağarayı buldum ve boş mağarayı seyrettikçe gözlerim doldu. Mağara duvarlarına ana şefkati sinmişti. Her tarafta soylu ve şerefli bir intikam kokusunun izleri. Bir daha o taraflara gitmemek üzere ayrıldım.

Adını dahi sorup öğrenmediğim, öz kardeşim kabul ettiğim bacım, kim bilir nerelerde tesbihini çekip düşünüyor ve İsmail’ine Fatihâlâr okuyordur...

Her zaman “yalnız” ve “tek” olanlar dikkatimi çekmiştir. Yalnız bir kurt, yalnız bir kuş, yalnız bir adam, hatta yalnız bir dağ bile beni efkârlandırmaya yeter. Neden olduğunu bilmem, amma yalnızlara karşı daima kendimde bir yakınlık hissederim.

İlk karşılaştığımız Belören dağına apartmanların tırmandığını ve yakın bir zamanda tamamen kaplanacağını yazıyorsunuz. Bu durum sizi hayli rahatsız eylemiş. Dağları kalbinde misafir eyle, ilk tanıdığın zamanki gibi tertemiz yaşasınlar.

Şehirleri ben unuttum. Amma sen unutamazsın. Hele de Ankara nasıl unutulur...

Ankara müşriklik döneminin Mekke’si. Binlerce heybetli putların hepsi orada toplanmış. Ne de çok putperest varmış meğerse. Köylere kadar yayılmış putperestlik. Dostlukların tamamı aynı puta tapınmaktan kaynaklanıyor. Düşmanlıkların, kavgaların yarıya yakını putçuluk ihtilafından doğuyor.

“Benimki daha iyi”

“Seninki daha kötü”

Anadan doğan, yiyen-içen, konuşan ve büyüyen putlar.

Sonunda ölen putlar...

Siyasi alkışçılık ahmaklığın fotoğrafıdır.

Gönlümden geçen şu:

Eğer buralarda vefat edersem Tek Mezar’ın yanına gömülmek. Amma utanıyorum. Ya Cafer Usta benden rahatsız olursa? İzin almak da imkânsız. Kalabalık bir mezarlığa defnedilsem, orada da yalnız olacağımı biliyorum...

ÖZETLEYEN

CELAL SANCAR

31.01.2016

ANKARA